

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเพื่อเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการตรวจสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีบุตร-หลานอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 6-12 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เฉพาะกลุ่มเขตบูรพา ในพื้นที่เขตบางกะปิ จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนไชยศรีปราโมทย์อนุสรณ์ โรงเรียนคลองกะจะ โรงเรียนบ้านบางกะปิ โรงเรียนลำสาตี โรงเรียนวัดเทพศิลา โรงเรียนวัดบึงทองกลาง โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง โรงเรียนสุเหล่าคลองจั่น โรงเรียนสุเหล่าวังใหญ่ และโรงเรียนหัวหมากน้อย

ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนมาเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 โรงเรียน โดยจำเพาะเจาะจง ได้แก่ โรงเรียนบ้านบางกะปิ โรงเรียนวัดเทพศิลา โรงเรียนวัดบึงทองกลาง และโรงเรียนวัดศรีบุญเรือง ซึ่งข้อมูลของสำนักศึกษา กรุงเทพมหานคร มีนักเรียนระดับประถม 1-6 จำนวนทั้งสิ้น 8,286 คน ดังนี้ (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2549)

1. โรงเรียนบ้านบางกะปิ มีนักเรียนระดับประถม 1-6 จำนวน 3,564 คน
2. โรงเรียนวัดเทพศิลา มีนักเรียนระดับประถม 1-6 จำนวน 1,622 คน
3. โรงเรียนวัดบึงทองกลาง มีนักเรียนระดับประถม 1-6 จำนวน 2,088 คน
4. โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง มีนักเรียนระดับประถม 1-6 จำนวน 1,012 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้หาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ (Yamane, 1973, pp. 886-887) ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อน ซึ่งในที่นี้กำหนดไว้เท่ากับ 0.05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{8,286}{1 + 8,286(.05)^2}$$

$$= 382 \text{ คน}$$

จากนั้นทำการเทียบสัดส่วนของจำนวนนักเรียนเพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนบ้านบางกะปิ	3,564	164
โรงเรียนวัดเทพธิดา	1,622	75
โรงเรียนวัดบึงทองหลาง	2,088	96
โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง	1,012	47
รวม	8,286	382

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนเด็กในอุปการะ และอายุของเด็กในอุปการะ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกรับตามความเป็นจริง

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการ โทรทัศน์ของเด็ก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกรับตามความเป็นจริง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อรายการ โทรทัศน์สำหรับเด็ก โดยศึกษาปัจจัยต่างๆ ดังนี้ (1) รูปแบบในการนำเสนอ (2) เนื้อหาสาระของรายการ (3) ผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกร (4) การมีส่วนร่วมในรายการ (5) ความยาวในการออกอากาศ (6) วัน-เวลาในการนำเสนอ (7) การใช้เทคนิคพิเศษต่างๆ และ (8) การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามมาตราวัดของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดการให้คะแนนไว้ดังนี้

5	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความคิดเห็นชอบรายการ โทรทัศน์มากที่สุด
4	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความคิดเห็นชอบรายการ โทรทัศน์มาก
3	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความคิดเห็นชอบรายการ โทรทัศน์ปานกลาง
2	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความคิดเห็นชอบรายการ โทรทัศน์น้อย
1	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความคิดเห็นชอบรายการ โทรทัศน์น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อรายการ โทรทัศน์สำหรับเด็กที่แพร่ภาพในปัจจุบัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

วิธีการตรวจสอบเครื่องมือ

แนวทางการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารด้านวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (content validity) เพื่อดูว่าข้อคำถามในแบบสอบถามครอบคลุมในเนื้อหา และสอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษาหรือไม่ และนำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ปกครองเด็กนักเรียน โรงเรียนคลองกะจะ ซึ่งมีใช้กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คนเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบัก (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, หน้า 132-133) ผลการวิเคราะห์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือแล้ว ผู้วิจัยขอความร่วมมือกับผู้ปกครองที่มีเด็กในอุปการะอายุระหว่าง 6-12 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านบางกะปิ โรงเรียนวัดเทพศิลา โรงเรียนวัดบึงทองหลาง และ โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง จำนวนทั้งสิ้น 382 คน รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาและคัดเป็นฉบับสมบูรณ์ได้จำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 92.67

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (statistical package for the social science) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ใช้บรรยายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และพฤติกรรมกำเริบรับชมรายการโทรทัศน์ของเด็ก
2. ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้บรรยายความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เพื่อหาระดับของความคิดเห็น โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการแปลค่า ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความชอบรายการ โทรทัศน์สำหรับเด็ก อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความชอบรายการ โทรทัศน์สำหรับเด็ก อยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความชอบรายการ โทรทัศน์สำหรับเด็ก อยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความชอบรายการ โทรทัศน์สำหรับเด็ก อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความชอบรายการ โทรทัศน์สำหรับเด็ก อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อรายการ โทรทัศน์สำหรับเด็กตามสถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน กรณีตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้ค่าที (t-test) และตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} แทนค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนน

N แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$SD = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

SD	แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทนคะแนน
\bar{X}	แทนค่าเฉลี่ย
N	แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. Cronbach's alpha

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_1^2} \right]$$

α	แทนค่าความเชื่อมั่น
n	แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\sum S_i^2$	แทนผลรวมค่าความแปรปรวนทุกข้อ
S_1^2	แทนค่าความแปรปรวนทั้งฉบับ

4. t-test

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

n_1, n_2	แทนจำนวนกลุ่มที่ 1, 2
\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทนค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1, 2
S_1^2, S_2^2	แทนค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1, 2
t	แทนอัตราส่วน t

5. ANOVA

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F แทนค่าอัตราส่วน F-ratio

MS_b แทน Mean Square Between Group

MS_w แทน Mean Square within Group

